

Akik előttünk jártak...

IN MEMORIAM GELEI JÓZSEF (1885–1952)

A Dávid Ferenc Egylet 2003. szeptember 21-én tartott
músortos estjének „Elnöki beköszöntő”-je

*Kedves Gyülekezet!
Kedves Vendégeink!
Tisztelt Hölgyeim és Uraim!*

Szeretettel köszöntöm Önöket, ezen ünnepi rendezvényünk résztvevőit. Külön köszöntöm nagy örömmel Faragó Laura énekművész és Bánffy György Kossuth-díjas színművész testvéreinket, akik kérésünkre elvállalták, hogy művészi közreműködésükkel emelik estünk színvonalát. Előre is hálásan köszönjük. Meleg szeretettel üdvözlöm Gelei József megjelent 3 lányát – Klárát, Juditot és Ildikót, családtagjaikkal együtt – akik Debrecenből, Budapestről ill. Szegedről jöttek el, hogy velünk együtt áldozzanak édesapjuk emlékének.

Az Egylet tagjai és rendezvényeink rendszeres vendégei tapasztalhatták, hogy a mai alkalom meghirdetett témájának jellege eltér a múlt évi rendezvényeinktől.

Akkor a sok „kerék” n e m z e t i jubileum megkívánta, hogy hazánk történelmi nagyjaival foglalkozunk (Vörösmarty, Kossuth, Rákóczi).

Úgy gondoltuk, eljött az ideje annak, hogy e g y h á z u n k néhai nagyjaival foglalkozzunk, s az ő életükből, magatartásukból, tetteikből merítsünk erőt egyházunk jelene és főleg jövője számára. Elsőként a XX. századot céloztuk meg.

Mint a gyülekezet egyik legidősebb tagjának, alkalmam volt csaknem nyolc évtized alatt számos személyes élményt szerezni, egyházunk tagjait személyesen megismerni, tapasztalatokat gyűjteni. Ezek egy részét szeretném most hallgatóságommal megosztani.

Igen értékes adatokat kaptam a Gelei család tagjaitól, valamint Gelei olyan tudós társaitól, akik a különböző szakmai fórumokon tartottak megemlékezést róla (pl. halála 15. évfordulóján).

Személyes élményeim közül kiemelkedik az 1941. évi marosvásárhelyi zsinat, amely alkalommal Józsan Miklós püspöki vikáriust püspökké, dr. Gelei József akadémikus, egyetemi tanárt pedig az Unitárius Egyház főgondnokává választották, Kolozsvár székhellyel.

Családjaink kapcsolata még a múlt század elejére nyúlik vissza. Nyiredy nagyapám a kolozsvári kollégium tanára volt, akiről dr. Gál Kelemen „A Kolozsvári Unitárius Kollégium Története” című kétkötetes munkájában többek között így ír: „Tanítványai rajongtak érte. Nekik ő „Géza bácsi” volt. Tanítványaitól nem állott távol a tanári katedra olimpiai magaslatán, hanem leszállott közéjük. Egyéniségéből a szeretetnek az a titkos, áldott fluiduma áradt, amely ellenállhatatlanul megnyerte tanítványai szívét. A tanuló nem félelemmel és szorongással, hanem örömtől pirult arccal közeledik

hozzá. Ez a megnyerő, mindenkit meghódító, elbájoló meleg szeretet ömlik el egész lényén.”

Nagyapám hamar felfedezte a „Jóska gyerekekben” a tehetséget és fölkarolta.

Gelei Jóska az első gimnáziumtól kezdve mindennapi látogatója és „vendége”, helyesebben családtagja volt a Széchenyi téri Nyiredy háznak, aki ott sajátította el az évek során a társadalomba való beilleszkedés csínját-bínját, s aki a több évvel fiatalabb édesapám számára a tanulásban segítséget jelentett. Egy életre szóló barátság – s talán annál is több – alakult ki az „ifjú tanár” és a „nebuló” között. Ezzel magyarázható az, hogy ha később az évtizedek során Gelei professzornak Budapesten volt dolga, vagy átutazott Budapesten, mindig nálunk szállt meg, ebben az épületben, a II. emeleti lakásunkban. Ilyenkor hihetetlen nagy élményem volt főgondnokunk társasága.

Amikor hónapokkal ezelőtt elkezdtem foglalkozni a „Gelei-témával”, a legnagyobb problémát az jelentette számomra: hogyan tudok megfelelő adatokhoz hozzájutni e g y h á z i vonatkozásban. Ez Kolozsvárral kapcsolatban teljesen kilátástalannak tűnt.

S ekkor kaptam egy váratlan – azt kell mondanom – „isteni ajándékot”: régi családi irataimat rendezgetve kezembe akadt egy, a Hőgyes Endre utcai templomunkban tartott előadásnak a kézírata, melyen édesapám keze írásával a következő néhány sor szerepelt: „1967. január 15. Hőgyes utcai evangélizáció.” Édesapám – aki egyébként a Dávid Ferenc Egyletnek is alelnöke volt – ezt az előadást pontosan olyan alkalomra írta, amilyenre én készültem; az előadás Gelei ugyancsak (véletlenül) előkeült posztumusz kéziratára épült.

Az előadás első sorai így hangzottak: „Hogy ki volt Gelei József, e gyülekezet előtt – gondolom – nem kell különösebben tárgyalnom.”

Én azonban nem kezdhetem így, hiszen az időközben eltelt emberöltő természetszerűen azt eredményezte, hogy a jelenlegi hallgatóság soraiban legfeljebb egy-két személy ülhet, aki ismerte, vagy egyáltalán hallott néhai főgondnokunkról.

Gelei József 1885-ben született a Háromszék vármegyei Árkos községben, Gelei Mózes és Para Rákhel székely földműves házaspár legidősebb gyermekeként. Tanulmányait az árkosi unitárius iskolában kezdte (ami egyébként most az ő nevét viseli).

Az elemi végeztével a minden ismeretre éhes gyermek tovább szeretett volna tanulni, ennek azonban az anyagiak hiányán túlmenően az is akadálya volt, hogy a székely szokásjog szerint a legidősebb fiú örökölte a földet, a birtokot, a többi gyermek mesterseget tanult, vagy felsőbb iskolát végzett; a lányokat kiházasították. Az édesapa e szerint képzelte gyermekei jövőjének alakulását. A falu unitárius papja és iskolaigazgatója pártolták a kis Jóska elképzeléseit, és minthogy az iskola abban az évben ösztöndíjat kapott a kolozsvári kollégiumba, meg tudták győzni a szülőket.

Jóskát a kollégiumban az első perctől kezdve csatlódás érte: osztálytársai ugyanis – milyen a gyerek! – elkezdtek csúfolni falusias („árkosias”) beszéde miatt. Jóskánk azonban nem olyan fából volt faragva, hogy elcsüggedjen. Ehelyett megvárta éjszakánként azt az időpontot, amikor az ellenőrzés is nyugovóra tért, és ekkor szép csöndben kiosont a mellékhelyiségbe. No, nem azért, mint a diákok általában teszik, nem cigarettára akart gyújtani, hanem elkezdte gyakorolni fennhangon az irodalmi nyelv kiejtését. Ktartó szorgalma természetesen eredményre vezetett.

Érettségi után beiratkozott az akkori Ferenc Józsefről elnevezett Kolozsvári Tudományegyetem Matematika és Természettudományi Karára, a természettudományok és vegytan szakra. Tanárai közül Apáthy István, a zoológia híres tanára volt rá a legnagyobb hatással, aki felismerve a törekvő fiúnak az állattan – kimondottan a hisztológia és a citológia – iránt érzett különleges érdeklődését, 1905-ben demonstrátornak nevezte ki az egyetemi Állattani és Összehasonlító Bonctani Intézetbe. Hamarosan tanársegéd lett, és ebben a minőségben dolgozott 1912-ig.

Doktori értekezését egy, az örvényférgek (Turbellaria) közé tartozó állatról az Olisthanella hungaricaról készítette, melyet ő fedezett fel a Kolozsvár környéki vizekben.

Apáthy tehetséges fiatal munkatársát 1906-ban Grazba küldte, ahol egy évet töltött. Mivel elsősor-

ban az állatok szövettana, később citológiája és ennek genetikai vonatkozásai érdekelték, kutatásai tárgyául a nagytestű és könnyen hozzáférhető laposférget: a tejfehér örvényférget választotta.

Később egy-egy esztendő Münchenben, illetve Würzburgban töltött tanulmányúton.

– 1912-től mint beosztott középiskolai tanár dolgozott Apáthy intézetében, ahol minden adminisztrációs munkától mentesen kizárólag tudományos kutatómunkával foglalkozott.

– 1914-ben „összehasonlító sejttan”-ból egyetemi magántanári oklevelet szerzett.

– 1919-ben a Kolozsvári Unitárius Kollégium tanárává nevezték ki.

– 1924-ben – a trianoni tragédia következtében – már a szegedi egyetemen dolgozott, annak Általános Állattani és Összehasonlító Bonctani Tanszékén.

Szegeden nagy üresség és nagy szegénység fogadta. Az intézet, melynek igazgatója lett, ideiglenesen egy középiskolában volt elhelyezve, szűkösen és felszerelés nélkül. Szerencsére hamarosan változott a helyzet: tágas, világos, sok szép helyiségből álló nagy intézetet kapott, ahol – mivel Rockefellerék kellő anyagi támogatása is megjött – olyan ragyogó, szépen megtervezett, minden célra megfelelő intézetet rendezett be, hogy az külföldi mértékkel mérve is a kísérleti állattani intézetek sorában az első helyre kívánkozott.

Észak-Erdély visszacsatolásával a Kolozsvárról menekült egyetemet Szegedről visszahelyezték Kolozsvárra. Így az egyetemmel együtt Gelei József is visszakerült Kolozsvárra, amit azonban 1944-ben újra el kellett hagynia, de úgy, hogy még a Szegedről odaszállított könyvek, felszerelések és műszerek is egytől egyig ott maradtak.

Gelei Szegedre tért vissza, de mivel korábbi tanszéke be volt töltve, egy ideig régi, Szeged környéki (pusztamérgesi) tanyáján húzódott meg és itt az „áldott” homokon, ahogy ő nevezte, intenzív gazdálkodást folytatott.

Néhány esztendő múltán az Orvostudományi Karon felállították a Biológiai Tanszéket és erre Gelei József kapott meghívást. Kutatásainak eredményeit több mint 100 közleményben ismertette a szakmai folyóiratokban (Acta Biologica, Archiv für Zellforschung, Lisboa, Állattani Közlemények, Archiv für Zellforschung, Matematikai és Természettudományi Ért., MTA Műszaki Tudományos Oszt. Közleményei; Jenaische Zeitschrift für Medizin und Naturwissenschaft).

Ez a nem gondtalan élet, – amiben nagy szerepet játszott harmonikus családi élete: felesége és 4 gyermeke, – nagy jelentőségű, csodálatos eredményekkel járt, ami az elismerés különböző fokozataiban is megnyilvánult:

- Szövettani vizsgálatainak eredményei a Magyar Tudományos Akadémia kiadásában jelentek meg, amely munkáért az Akadémia Vitézdíját kapta (1910). (Ekkor mindössze 25 éves!)
- 1935-ben Marczibányi-díjat kapott, amihez 5000 (!) Pengő jutalom is járt. Ez a summa is mutatja az akadémiai díj jelentőségét, de arról azzal is képet kaphatunk, ha megnézzük, kik kaptak az Akadémiától Marczibányi-díjat. (A díj megalapítója úgy rendelkezett, hogy egyik évben irodalmi teljesítményért, másik évben

természettudományos teljesítményért adják ki a díjat.) Az MTA ezzel jutalmazta Arany János Toldiját.

- 1923-ban (38 évesen) a Magyar Tudományos Akadémiának levelező tagja, 1938-tól pedig rendes tagja lett.

Meg kell említenünk egy magas nemzetközi elismerést is, melyet 1938-ban a szegedi és a helsinki tudományegyetem közti kimagasló kapcsolatok kiépítéséért kapott (mint az egyetem rektora), Finnország államfőjétől, ez a Finn Fehérrózsa Lovagrend Nagymestere elnevezésű kitüntetés.

Ennyiben kíséreltem meg, hogy röviden megismertessem Önökkel néhai nagynevű főgondnokunk

életrajzát és tudományos munkásságát. Szavaimat egy idézettel zárom, ami egy évvel ezelőtt – halála 50. évfordulóján – hangzott el egyetemi utódja, dr. Gúlya Károly professzor emlékbeszédének zárómondataként: „Gelei József professzor tudományos nagysága előtt tisztelgek – ám számomra más az, ami életművében a legtisztelhetőbb. Ez pedig az, hogy mindig volt ereje újra kezdeni és a nehéz időkben is tisztán, teljes életet élni.”

Most felkérem Bánffy György Kossuth-díjas színművész urat, szíveskedjék Gelei József szellemiségét felidézni.

Dr. Nyiredy Szabolcs

A Dávid Ferenc Egylet 2003. szeptember 21-én tartott műsoros estjén Bánffy György Kossuth-díjas színművész által elmondott „Gelei József szellemisége” c. megemlékezés

Gelei József az élettan, a biológia tudományának nemzetközileg elismert tudósa, mély hitű unitárius, a tettekben megnyilatkozó cselekvő unitarizmusnak egyik ékes példaképe. Elegendő ennek bizonyítására csupán az ő kezdeményezésére és hathatós támogatásával, annak idején Erdély-szerte életre hívott ún. Berde-bizottságok tevékenységére utalnom.

„Célunk az volt” – írja – „hogy az egyházi élet szolgáinak utánpótlására közköltésen jeles ifjakat neveljünk abból a szegényrendű székely nemzetből, amelyből Berde Mózes és sok-sok más társa előnőtt. A középiskolás Berde-ifjak száma rövidesen negyvenre, az ipari tanulók száma ötvenre emelkedett. Közel évi egymillió pengő költségvetéssel dolgoztunk. „Nagy volt a lelki gyönyörűségem – írja a továbbiakban – mert Berde-ifjaink nagy lelkesedéssel tanultak, középiskolás diákjaink lelegejét adták, ipari tanuló ifjaink pedig lelkesvezetők alatt lelkes együttességben nevelkedtek. De épp oly lelki gyönyörűségem tellett az egyháztalálkozó alkalmánál is: közülük többen egy-egy diák teljes évi költségeit vállalták. Eltűnődhetünk afölött, hogy az idők múltával eredményeiben és hatásában mivé is terebélyesedhetett volna ez a gyönyörű mozgalom.”

Unitárius köztudatunk érdeklődésére méltán tarthat számot néhai főgondnokunknak ez a mondhatni végrendeletszerű írása, személyes élményekkel és érzelmi vonatkozásokkal átszőtt önvallomása, amelyet életének legutolsó szakaszában a szegedi belklinika betegágyán, fájdalomtól gyötört és mégis olyan bátor lélekkel vetett papírra.

Ebből, az evangéliumi idézetekre sűrűn hivatkozó írásból, amely egy mélyen vallásos lélek unitárius életsejtelését, mondhatnók: teológiai felfogását sűríti össze, szeretnék vázaltszerűen egy-két szemelvénytörvényt kedves hallgatóim elé tárni.

A terjedelmes írás több fejezetre oszlik, így:

- A hit világa
- A mi egy Isten-hitünk
- Az ember viszonya Istenhez
- Az Isten viszonya az emberhez
- Jézus, a földi ember
- Jézus, a mi tanítómesterünk
- Jézus, tanítása az embereknek és az emberekről
- Az élet és az élet célja stb.

Igen figyelemreméltóak azok a gondolatok, melyeket az ima jelentőségéhez fűz: Az ima nem egyszerű Istenhez szóló fohászokadás, melyben egymástól messze eső két lény szerepel: a földön álló, térdeplő vagy alázattal leboruló esdeklő ember és a tőle egek messzeségében trónoló Úristen, hanem imádkozó együttélés Istennel.

Boldogult Barabás anyai nagyanyámtól, aki szorgalmas templomba járó és Bibliaforgató volt, azt láttam, hogy mielőtt valami dolghoz hozzálátott, mindig magába szállással imádkozott. Hit áradt belőle. Fia, boldogult édesapám is hasonlóképpen élt. Nem volt munka, amit ne Isten nevével kezdett volna. Ha tavasszal az első ekebarázdát húzta, ha munkatársai élén az első sarlóvágást tette vagy kaszáját először mélyesztette a fűbe – dolgát mindig ima előzte meg. Tekintete előbb az égre villant „Isten segedelmével” – mondta.

Engem a Biblia olvasásába is Barabás nagyanyám vezetett be kisgyermek koromban. Szegénynek mikor 90 esztendőskora körül már messze volt a templom, haláláig minden vasárnapi foglalatossága harangkondulástól, amíg a templomból haza nem érkeztünk, a Biblia olvasása volt. Templomozás után pedig velünk olvastatta fel a Bibliának azt a részét, ahonnan a pap az alapigét vette.

A Bibliát pedig megilletődött lélekkel kell olvasni. Magam úgy vagyok vele, valahányszor kézbe veszem újra és újra megélelem benne mindent, mintha az események vetítőképernyőn játszódna le előttem. Együtt járok-kelek a tanítványokkal Galileából Júdeába, Kapernaumból Bethsaidába. Ott szorongok a sokaságban és hallgatom a szent ígéretet. S végül ott állok az asszonyokkal, s újra meg újra hallom a világ leggyönyörűbb szövegét, ami ember ajkát valaha is elhagyta: „Atyám bocsáss meg nekik, mert nem tudják mit cselekszenek.”

„Bár szép és nemes dolog – írja a továbbiakban – a vallásos áhítatban elmerülni, de van ennél szebb dolog: az Isten parancsolata szerint véghezvitt cselekedetekben gazdag életet élni. Ne csak ne ölj, hanem a sebesültnek testi-lelki sebeit kötözd be és gyógyítsd meg. Ne csak ne tégy hamis tanúbizonyítást, hanem az igazságot bátran hirdesd és bárkinek igazát kéretlenül is pártold. Légy bátor harcosa a nagy elvnek, hogy mindenki mindenkiért felelős.”

Megragadó epizódot elevenít fel Gelei Jézus tanításainak legszebbikével: a szeretet igéjének hatásával kapcsolatos személyes élményéről is.

„A berlini egyetem a második világháború idején meghívott, hogy újabb tudományos vizsgálataimról tartsak előadást. Mikor az előadói asztalhoz léptem, az ülés elnöke a szokásnak megfelelően köszöntött a hallgatóság előtt. A személyemnek szóló üdvözlésre adott köszönő válaszómban a szeretetről szóltam, mint a nemzeteket és az emberiség teljességét egybekapcsoló krisztusi ígérő.

Előadásom végén hozzám jött az egyik német professzor kártársam felesége (maga is orvosdoktor), és

nem kutatásom eredményeiért, hanem az előadásomat bevezető szavaimért üdvözölt. Kijelentette, hogy a németységnek ebben a könyörtelen korszakában semmi jobbról nem beszélhettem volna, mint a szeretetről, mert a németység ma éppen a szeretet igéjéről feledkezett meg teljességgel. S ettől van ez a zűrzavar a front mögötti országban és a harctereken egyaránt. Szavait azzal a kijelentéssel fejezte be, hogy ő az üdvözlésre adott válaszból arra a határozott meggyőződésre jutott, hogy én vallásos ember vagyok, mert csak vallásos meggyőződésű embernek lehetnek a szavai olyan hitet ébresztőek, mint aminők ajkamról elhangzottak. Mikor elárultam neki, hogy egy magyar egyháznak vagyok világi vezetője, mélyen megilletődött lélekkel arra kért: adjak neki alkalmat további beható beszélgetésre is. A beszélgetésre férjét, német biológus kartársamat is magával hozta, aki nem tartozott a hívő emberek sorába. Vitánk az Isten, Jézus, az Egyház, valamint a valláserkölcsei nevelés kérdései körül forogtak este fél tíz órától éjjel utáni két óráig. Hogy meggyőztem-e a férjet felfogásom helyes voltáról, nem tudom, azt azonban láttam, hogy az orvosnő arcán és könnybeborult szemében sok-sok öröm és lelki gyönyörűség csillant meg, amiatt mert vallásos felfogását (evangélikus volt) megerősíteni, nevelési törekvéseit igazolni tudtam. Többé nem állok egyedül férjemmel szemben és úgy érzem ezentúl nem fogok kilátástalan harcokat vívni – mondta a német orvosnő búcsúzóul. Ekkor tudtam, éreztem: beszélgetésünk során Jézus jött közénk. „Mert valahol ketten vagy hárman egybegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük” Mt 18,20. Később levélben értesített, hogy férje hozzájárult gyermekeik vallásos neveléséhez. A szeretet igéjének egy tudóson aratott győzelme volt ez.”

„Az élet és az élet célja” c. fejezetben a szerző azt fejtegeti, hogy „az élet célja az önismerés és az, hogy mindent, amit magunkon és magunkban felismerünk, erőnkhez képest szebbé, jobbá és tökéletesebbé tegyünk. Az élet útja önmagunk felé vezet. Isten közelébe pedig ne a gyászoló közönség végtisztessége és szereteteinek siralma közben törekedjünk, hanem jóval azelőtt, az élet derűjén, környezetünk és a magunk lelkes vagy áhítatos lelki vigasztalása közepette. Ha Isten a földi élet szépségét nekünk adta, és annak lélekben való élvezetére bennünket itt szerelt föl, akkor higgyük, hogy az élet minden tartalmával bennünket e világhoz köt. Ha Isten tökéletesedésünket e világgal szoros összefüggésben oldja meg, akkor higgyük, hogy ez a földi élet értékes, annak van értelme. Ha Isten akarata volt, hogy lelkünket itt e földön fegyverezzük fel az ige igazságával, szeretetben itt nemesedjünk meg, akkor higgyük el, hogy lelki életünk is szorosan e földhöz köt bennünket. Ha Jézus fennszóval hirdette, hogy Isten az élők Istene, akkor higgyük el, hogy Isten bennünket e földi országban szeret a legjobban, s így életünk céljait e földön valósítsuk meg az Istentől adott élet széppé tételével.”

Megszívlelendő és az egyház mindenkorai vezetésére elhívott atyánkfiai számára zsinórmértékül szolgálhatnak a néhai főgondnoknak az egyházigazgatás irányelveit illető útmutatásai is. Sajnos mindössze rövid három évre terjedt egyházi működése (1941–1944), de ezalatt 52 egyházközséget látogatott meg, mindenütt irányt mutató előadásokat tartott, mert – mint írja – kötelezőnek tartotta magára azt az elvet, hogy aki az egyház szolgálatára rendeltetett, az feladatait igazában nem az egyházi közigazgatás ellátásában, hanem a hívek ügyes-bajos dolgainak meghallgatásában és elirányításában töltheti be.

„Fáradásaimban Isten felejthetetlen élményekben részesített – jegyzi fel elragadtatott szavakban. –

Népünk mindenütt határtalan ragaszkodással fogadott. S közben mennyi ékes, apró élmény vadvirága hullott a lelkemre. Hogy értett ez a nép csokorba fogni hálás lelkének virágait.”

Részletesen foglalkozik az írás a püspöki, egyházközigazgatási, majd a lelkeszi szolgálat s általában az egyházi élet egészére kiterjedő feladatokkal, sokrétű eligazítást adván az érdekeltek számára.

Alig lehet lelki megrendülés nélkül olvasni végső vallomásaához fűzött zárószavát, amelyben egy az élet és halál mezsgyéjén vívódó, de mindenkivel megbékélő, mélyen vallásos, hívő lélek hálafohásza szárnyal az Egek Urához:

„Most az írás végeztével hadd járulhassak, jó Atyám, elődbe.

Hadd köszönjem meg, hogy hozzásegítettél a Teveled való foglalatossághoz.

Köszönöm, hogy nehéz, hónapokig tartó súlyos betegséggel sújtottál, de köszönöm ebben főként azt, hogy velem alkalmat adott parancsaid és rendelkezéseid mélyebb megismerésére.

Köszönöm, hogy betegségem mélypontján meglátogattál, és mikor hitvestársammal azon szorgoskodtunk, hogy ígehirdető pásztorod egy rövid imával segítse szenvedésem elviselését, Te abban a pillanatban elküldötted és megjelentetted betegágyamnál föl Kent szolgálódat.

Köszönöm, hogy tanításaid elvonták figyelmemet belső bajaimról. De nemcsak elvontad, hanem szent lelkednek azzal a gazdagságával telítettél, amelyet Te adottál a világnak.

Köszönöm, hogy betegségem alatt is fejlődhettem és tökéletesedhettem.

Vezesd a fejlődés és tökéletesedés útján egyházam egykor általam reám bízott népét is.

Köszönöm, hogy amíg testemnek hónapokon át munkátlanul kellett tespednie, annál cselekvőbb életet folytathatott lelkem.

Tanítsd meg most a te népedet is, hogy a jó cselekedet nemcsak az egészséges élet biztosítója, hanem a gyógyulásnak virágzó mezők felé vezető áldott ösvénye.

Tedd, jó Atyám, hogy immár kijuthassak az egészség tarka virágú mezejére, hogy testemmel is a cselekvők, a te mezőiden munkálkodók sokaságába sorakozzam be.

Atyám, én dicsőítettelek Tégedet, most dicsőíts meg engem azzal a dicsőséggel, mellyel mindenki az egészségesek táborában munkálhatja a Te országodat.

Mindezeket tedd Atyám, hogy a te benned vetett hit alapján, az örökélet részesévé lehessen én is, népem is. Ámen!

Szeged, Belklinika, 1946. március hava.”

A hosszan tartó betegség után Gelei talpra állt és további 6 esztendőn keresztül lankadatlan energiával dolgozott, mind az egyetem, mind az egyház ügyeinek előbbre vitele érdekében.

1952 tavaszán Dobogókőre vitte fel tanítványait. Ez lett földi életének utolsó útja a természetben; május 20-án eleget tett az égi behívónak: visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

* * *

Egy férfiről emlékeztünk, kinek lelkében szent egységben forrt össze hit és tudomány.

Tudománya igazában hitének fényében tündöklött, hitét pedig tudományának szomjas lélekkel kutatót és földerített igazságai tették rendíthetetlenül.

Eredményekben gazdag, hívő életének útmutatása példaképpen im előttünk áll, kövessük őt!

**néhai Dr. v. Nyiredy Géza
(1894–1968)**